

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента є однією із важливих складових навчального процесу, яка безпосередньо впливає на глибину, неформальність та стійкість набутих знань і умінь.

Метою самостійної роботи студента (СРС) є забезпечення засвоєння в повному обсязі навчальної програми шляхом свідомого закріплення, поглиблення і систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з навчальною і науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи і його творчого застосування в майбутній професійній діяльності.

Самостійна робота з дисципліни «Гроші та кредит» передбачає підготовку реферату, письмового огляду літературних джерел, виконання наукового дослідження та підготовку доповіді на семінарі, роботу в командах по розв'язуванню поставленої проблематики, а також розв'язок практичних індивідуальних задач з відповідним аналізом і висновками. Студент повинен продемонструвати знання нормативних актів, вміння збирати, опрацювати, аналізувати матеріал, а також робити власні висновки.

Для написання роботи студентам необхідно опрацювати наукові статті, законодавчі і нормативні акти з обраної тематики.

До виконання завдання самостійної роботи ставлять наступні вимоги:

- робота повинна мати:
- титульну сторінку;
- зміст;
- вступ, обсягом до однієї сторінки, у якому обґрунтовується актуальність теми, мета дослідження, а також об'єкт дослідження;
- 1-3 розділи;
- висновки.

Обсяг не повинен перевищувати 15 сторінок тексту на аркушах формату А4.

1. Еволюція форм грошей на території сучасної України.
2. Гроші як економічна категорія та їх взаємозв'язок із вартістю.
3. Роль золота в сучасних умовах.
4. Особливості світових ринків золота.
5. Основні різновиди кредитних грошей в економіці України.
6. Виникнення та перспективи розвитку електронних грошей.
7. Роль концепцій металістичної та номіналістичної теорій у дослідженні природи грошей.
8. Історичні передумови появи та значення класичної кількісної теорії грошей у розвитку економічної науки.
9. Внесок М.І.Туган-Барановського у розвиток кількісної теорії грошей.
10. Дж.М.Кейнс – один з найвидатніших економістів ХХ століття.

11. Сучасний монетаризм та його місце у державному регулюванні економіки України.
12. Значення грошового обігу у процесі розширеного відтворення.
13. Грошовий обіг у країнах з розвинутою ринковою економікою.
14. Сучасний стан та особливості вітчизняного грошового обігу.
15. Механізм первинної та вторинної емісії в Україні.
16. Еволюція форм безготівкових розрахунків у промислово розвинених країнах.
17. Особливості розвитку та сучасний стан грошового ринку України.
18. Комерційні банки як основні суб'єкти грошового ринку.
19. Місце та роль Національного банку України на вітчизняному грошовому ринку.
20. Регулювання пропозиції грошей в економіці, значення та основні принципи.
21. Кон'юнктура грошового ринку і стан економіки.
22. Особливості розвитку та сучасний стан грошової системи України.
23. Грошові системи в історичному аспекті.
24. Переваги та недоліки функціонування системи золотого монометалізму.
25. Необхідність боротьби з виготовленням та розповсюдженням фальшивих грошових знаків.
26. Основні підходи до трактування інфляції як економічного явища.
27. Інфляція в Україні, особливості перебігу та соціально-економічні наслідки.
28. Роль та значення антиінфляційної політики держави у забезпеченні стабільності економіки.
29. Основні види та механізми проведення грошових реформ.

30. Грошова реформа 1996 року в Україні, передумови проведення та історичне значення.
31. Роль кредиту у процесі розширеного відтворення.
32. Кредитні відносини у ринковій економіці.
33. Місце і роль комерційного кредиту в економіці України.
34. Споживчий кредит, його сутність та перспективи застосування в Україні.
35. Державне регулювання кредитних відносин у країнах з розвинутою ринковою економікою.
36. Банківська система України: проблеми та перспективи розвитку.
37. Спеціалізовані комерційні банки, їх різновиди та розвиток.
38. Місце і роль спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів у кредитній системі.
39. Процеси універсалізації та спеціалізації банківської діяльності у країнах з розвинутою ринковою економікою.
40. Еволюція функцій комерційних банків у процесі розвитку економіки.
41. Центральні банки розвинених країн світу: особливості організації та цілі діяльності.
42. Валютні відносини та зовнішньоекономічна діяльність в Україні.
43. Становлення та розвиток валютного ринку України.
44. Міжнародні валютні ринки у системі міжнародних економічних відносин.
45. Проблеми та перспективи розвитку взаємовідносин України з міжнародними валютно-кредитними організаціями.
46. Особливості та механізм формування валютних курсів в Україні.
47. Платіжний баланс України як індикатор стану економіки.

Завдання для проведення тренінгу з дисципліни «Гроші та кредит»

Проаналізувати вітчизняні та зарубіжні методики структурування грошової маси на агрегати.

Розрахувати грошові агрегати, проаналізувати їхню динаміку та фактори що впливають.

Розрахувати динаміку зміни швидкості обігу грошей за різні періоди.

Проаналізувати механізм вторинної емісії грошей, розрахувати величину грошового мультиплікатора та приросту грошової маси.

1. Визначити, якою буде норма процента, якщо надано позику в розмірі 450 тис. грн., а річний дохід з цього капіталу — 25 тис. грн. Проаналізувати чинники, від яких залежить норма процента.

2. Банк “А” залучив депозити у розмірі 65 млн. грн. Норма обов’язкових резервів центрального банку становить 9%. Визначити, який максимальний обсяг кредитів може надати комерційний банк “А”, яка величина депозитного мультиплікатора, на скільки може зрости грошова маса із 65 млн. грн. у результаті ефекту мультиплікації.

3. Визначити, якою буде величина грошового агрегату M2, якщо відомо, що:

а) обсяг готівкових грошей поза банківською системою становить 42,5 млрд.грн.;

б) кошти економічних суб’єктів на поточних рахунках – 17 млрд.грн.;

в) вкладення у державні цінні папери – 3,1 млрд.грн.;

г) кошти клієнтів за трастовими операціями – 0,3 млрд.грн.;

д) строкові гривневі вклади – 21,6 млрд.грн.;

е) страхові внески фізичних осіб – 5,3 млрд.грн.;

є) строкові валютні вклади – 15,5 млрд.грн.;

ж) обсяг наданих кредитів – 25,7 млрд.грн.

4. Якою буде величина грошової бази, якщо відомо, що:

а) обсяг готівкових грошей поза банківською системою становить 31,4 млрд.грн.;

б) кошти економічних суб'єктів на поточних рахунках – 13,2 млрд.грн.;

в) вкладення у державні цінні папери – 5,5 млрд.грн.;

г) кошти клієнтів за трастовими операціями – 1,2 млрд.грн.;

д) строкові гривневі вклади – 27,8 млрд.грн.;

е) страхові внески фізичних осіб – 2,1 млрд.грн.;

є) готівкові кошти в касах комерційних банків – 3,2 млрд.грн.;

ж) строкові валютні вклади – 22,2 млрд.грн.;

з) кошти комерційних банків на коррахунках в НБУ – 4,8 млрд.грн.;

и) обсяг наданих кредитів – 78,4 млрд.грн.

5. Визначити, як змінилась пропозиція грошей, якщо відомо, що обсяг готівки, випущеної в обіг зріс із 45,245 млрд.грн. до 53, 765 млрд.грн., а залишки коштів на поточних банківських рахунках зросли із 19,616 млрд.грн. до 20, 872 млрд.грн.

6. Визначити, як змінилась норма процента, якщо відомо, що річний дохід від наданих кредитів зріс із 425 тис.грн. до 586 тис. грн., сума позичкового капіталу зменшилась із 2926 тис.грн. до 1865 тис.грн.

7. Підрахувати загальний обсяг пасивів комерційного банку, якщо відомо, що:

а) обсяг наданих короткострокових кредитів становить 411 тис.грн.;

б) власний капітал банку – 89 тис.грн.;

в) обсяг готівкових коштів у касі банку – 11 тис.грн.;

г) обсяг отриманих кредитів – 27 тис. грн.;

д) залучені депозити фізичних осіб – 419 тис.грн.;

е) обсяг наданих довгострокових кредитів – 372 тис. грн.;

є) залучені депозити юридичних осіб – 198 тис.грн.;

ж) вкладення у цінні папери підприємств – 167 тис. грн.;

з) емісія власних цінних паперів – 39 тис.грн.;

и) депозити, розміщені в інших банках – 86 тис.грн.

8. Визначити, якими будуть величина депозитного мультиплікатора та максимально можливий приріст грошової маси в обігу, якщо відомо, що:

а) норма обов'язкових резервів, встановлена для комерційних банків, становить 12%;

б) обсяг депозитів до запитання в національній та іноземній валюті становить 28,5 млрд.грн.;

в) обсяг строкових депозитів в національній валюті становить 35,8 млрд.грн.;

г) обсяг строкових депозитів в іноземній валюті становить 33,4 млрд.грн.

9. Суб'єкт поклав на строковий банківський депозит 4000 грн. під 16% річних. Визначити, реальний дохід, який він отримає через рік, якщо відомо, що річні темпи інфляції становлять 6%, а податок на доходи фізичних осіб від їх депозитних вкладів становить 5%.

10. Підрахувати загальний обсяг активів комерційного банку, якщо відомо, що:

а) обсяг наданих короткострокових кредитів становить 348 тис.грн.;

б) власний капітал банку – 57 тис.грн.;

в) обсяг готівкових коштів у касі банку – 11 тис.грн.;

г) обсяг отриманих кредитів – 33 тис. грн.;

д) залучені депозити фізичних осіб – 536 тис.грн.;

е) обсяг наданих довгострокових кредитів – 378 тис. грн.;

є) залучені депозити юридичних осіб – 214 тис.грн.;

ж) вкладення у цінні папери підприємств – 172 тис. грн.;

з) емісія власних цінних паперів – 46 тис.грн.;

и) депозити, розміщені в інших банках – 50 тис.грн.

11. Визначити максимально можливий сукупний обсяг кредитів, який можуть надати 3 комерційних банки на основі залучених депозитів, якщо відомо, що:

а) норма обов'язкових резервів становить 12%;

б) банк “А” залучив депозитів на 13,5 млн.грн.;

в) банк “Б” залучив депозитів на 17,9 млн.грн.;

г) банк “В” залучив депозитів на 14,8 млн.грн.

12. Якою буде величина грошового агрегату М3, якщо відомо, що:

а) обсяг готівкових грошей поза банківською системою становить 36,5 млрд.грн.;

б) кошти економічних суб'єктів на поточних рахунках – 19,7 млрд.грн.;

в) вкладення у державні цінні папери – 5,1 млрд.грн.;

г) кошти клієнтів за трастовими операціями – 0,2 млрд.грн.;

д) строкові гривневі вклади – 29,6 млрд.грн.;

е) страхові внески фізичних осіб – 3,3 млрд.грн.;

є) строкові валютні вклади – 17,3 млрд.грн.;

ж) обсяг наданих кредитів – 34,7 млрд.грн.

13. Якою буде величина грошового агрегату М1, якщо відомо, що:

а) обсяг готівкових грошей поза банківською системою становить 35,9 млрд.грн.;

б) кошти економічних суб'єктів на поточних рахунках – 14,1 млрд.грн.;

в) вкладення у державні цінні папери – 4,3 млрд.грн.;

г) кошти клієнтів за трастовими операціями – 0,2 млрд.грн.;

д) строкові гривневі вклади – 28,4 млрд.грн.;

е) страхові внески фізичних осіб – 3,3 млрд.грн.;

є) строкові валютні вклади – 14,7 млрд.грн.;

ж) обсяг наданих кредитів – 24,9 млрд.грн.

14. Визначити швидкість обігу грошей, якщо відомо, що:

а) річний обсяг валового внутрішнього продукту у грошовому виразі становить 367,928 млрд.грн.;

б) обсяг готівкових грошей поза банківською системою становить 31,647 млрд.грн.;

в) кошти економічних суб'єктів на поточних рахунках – 14,746 млрд.грн.;

г) вкладення у державні цінні папери – 1,627 млрд.грн.;

д) кошти клієнтів за трастовими операціями – 0,918 млрд.грн.;

е) строкові гривневі вклади – 26,888 млрд.грн.;

є) страхові внески фізичних осіб – 5,924 млрд.грн.;

ж) строкові валютні вклади – 13,226 млрд.грн.;

з) обсяг наданих кредитів – 24,938 млрд.грн.

15. Банк “А” залучив:

а) поточних депозитів в національній валюті – 67 тис.грн.;

б) поточних депозитів в іноземній валюті – 29 тис.грн.;

в) строкових депозитів в національній валюті – 128 тис.грн.;

г) строкових депозитів в іноземній валюті – 1116 тис.грн.

З них 21,82 тис.грн. банк зберігає на коррахунку у центральному банку згідно вимог обов'язкового резервування.

Визначити норму обов'язкових резервів, якщо відомо, що центральний банк не встановлює диференційованих ставок резервування для різних видів депозитів. Визначити величину депозитного мультиплікатора.

16. Визначити, якою буде норма процента, якщо надано позику в розмірі 225 тис. грн., а річний дохід з цього капіталу — 20 тис. грн. Проаналізувати чинники, від яких залежить норма процента.

17. Розрахувати динаміку цін на основі індексу Ласпейраса, якщо відомо, що:

1) рівень цін базового періоду становить 425 гр.од.;

2) рівень цін звітного періоду становить 485 гр.од.;

3) фізичний обсяг товарів і послуг, реалізованих в базовому періоді, становить 456 тис. ум.од.;

4) фізичний обсяг товарів і послуг, реалізованих у звітному періоді, становить 572 тис. ум.од.;

18. Розрахувати динаміку цін на основі індексу Пааше, якщо відомо, що:

- 1) рівень цін базового періоду становить 350 гр.од.;
- 2) рівень цін звітного періоду становить 380 гр.од.;
- 3) фізичний обсяг товарів і послуг, реалізованих в базовому періоді, становить 268 тис. ум.од.;
- 4) фізичний обсяг товарів і послуг, реалізованих у звітному періоді, становить 315 тис. ум.од.;

19. Розрахувати динаміку цін на основі індексу Фішера, якщо відомо, що індекс Ласпейраса становить 1,18, а також:

- 1) рівень цін базового періоду становить 345 гр.од.;
- 2) рівень цін звітного періоду становить 395 гр.од.;
- 3) фізичний обсяг товарів і послуг, реалізованих в базовому періоді, становить 492 тис. ум.од.;
- 4) фізичний обсяг товарів і послуг, реалізованих у звітному періоді, становить 561 тис. ум.од.;

20. Визначити, як змінилась пропозиція грошей, якщо відомо, що обсяг готівки, випущеної в обіг зріс із 32,356 млрд.грн. до 34,857 млрд.грн., а залишки коштів на поточних банківських рахунках знизились із 18,541 млрд.грн. до 17,912 млрд.грн.

21. Визначити, який із суб'єктів господарювання отримав вищий річний прибуток, якщо відомо, що:

- а) суб'єкт А розмістив 6 тис.грн. на строковий депозитний рахунок під 16% річних;
- б) суб'єкт Б розмістив 4,5 тис.грн. на строковий депозитний рахунок під 18% річних;
- в) річні темпи інфляції становлять 8%.

22. Визначити коефіцієнт монетизації економіки, якщо відомо, що:

- а) річний обсяг валового внутрішнього продукту у грошовому виразі становить 765,814 млрд.грн.;
- б) обсяг готівкових грошей поза банківською системою становить 24,788 млрд.грн.;

в) кошти економічних суб'єктів на поточних рахунках – 18,452 млрд.грн.;

г) вкладення у державні цінні папери – 3,326 млрд.грн.;

д) кошти клієнтів за трастовими операціями – 0,849 млрд.грн.;

е) строкові гривневі вклади – 23,888 млрд.грн.;

є) страхові внески фізичних осіб – 6,683 млрд.грн.;

ж) строкові валютні вклади – 13,596 млрд.грн.;

з) обсяг наданих кредитів – 26,712 млрд.грн.

23. Якою буде величина грошової бази, якщо відомо, що:

а) обсяг готівкових грошей поза банківською системою становить 25,1 млрд.грн.;

б) кошти економічних суб'єктів на поточних рахунках – 16,6 млрд.грн.;

в) вкладення у державні цінні папери – 3,2 млрд.грн.;

г) кошти клієнтів за трастовими операціями – 1,5 млрд.грн.;

д) строкові гривневі вклади – 22,6 млрд.грн.;

е) страхові внески фізичних осіб – 5,1 млрд.грн.;

є) строкові валютні вклади – 19,2 млрд.грн.;

ж) обсяг наданих кредитів – 29,1 млрд.грн.;

з) готівкові кошти в касах комерційних банків – 2,4 млрд.грн.;

и) кошти комерційних банків на коррахунках в НБУ – 6,2 млрд.грн.